

- Architectenvisie -

DON MURPHY, **VMX ARCHITECTS**
 ROBERTO MEYER, **MVSA ARCHITECTS**
 STEVEN DELVA, **DELVA LANDSCAPE ARCHITECTURE/ URBANISM**

DE PULS ZORGT OP ADEMBENEMENDE WIJZE VOOR LUCHT ÉN LEVEN OP DE ZUIDAS

Met drie architectenbureaus in het ontwerpteam, won ontwikkelaar VORM met 'De Puls' de tender van de gemeente Amsterdam die vorm moet geven aan de entree van het 'Kenniskwartier' tussen de Zuidas, VU Medisch Centrum, de A10 en Buitenveldert. Terecht: het klinkt als een contradictie in terminis, maar het adembenemende ontwerp gaat in meerdere opzichten lucht geven aan Amsterdam-Zuid in het algemeen en de Zuidas in het bijzonder.

Getuige een artikel elders in dit magazine, was ontwikkelaar VORM weliswaar overtuigd van de kwaliteit van het plan maar toch ook 'aangenaam verrast' dat de gemeente Amsterdam het aandurfde om voor De Puls te kiezen. Die lef valt inderdaad te prijzen, maar aan de andere kant was het integrale ontwerp van VMX Architects, MVSA Architects en DELVA Landscape Architecture/ Urbanism een 'offer you can't refuse'. Het bevat tal van even oogstrelende als duurzame elementen, die samen voor een gedroomde en toonaangevende invulling gaan zorgen van de eerste kavel van het Kenniskwartier.

LEVEN IN DE BROUWERIJ

In een omgeving die nu nog vooral uit kantoren en woontorens bestaat, voegt De Puls een intrigerende mix van 36.000 m² aan kantoren, 14.000 m² aan woningen

en 5.000 m² aan voorzieningen toe. Voor alles moet het ensemble van gebouwen en functies op de Zuidas voor leven in de brouwerij zorgen, vooral 's avonds als je nu nog met een gerust hart een kanon kunt afschieten in de Boelelaan of de Gustav Mahlerlaan. Behalve voor de plinten is daarbij binnen het ontwerp een belangrijke rol weggelegd voor twee atria, die wonen en werken verbinden met een bioscoop, een supermarkt en diverse cafés. 'De atria vormen een actieve verbinding door De Puls, waar licht tot diep in het gebouw binnentreedt en groen omhoog klimt van het woonhof tot de groene daklaag', vertelt architect **Don Murphy** van VMX Architects.

Groen drukt ook een groot stempel op het exterieur van het ontwerp, dat volgens de architecten wordt gedomineerd door twee torens. Scherpe hoeken, slanke volumes en een gedifferentieerd en alzijdig uitzicht breken met het 'gangbare' dambord patroon wat typerend is voor de Zuidas en zich meestal vertaalt in rechthoekige torens. Daar is bij De Puls geen sprake van. Het hele complex werd in nauwe samenspraak tussen de verschillende architecten ontworpen.

Roberto Meyer van MVSA Architects, bekend van onder andere het Centraal Station Rotterdam en het Atrium op de Zuidas, ontwierp de kantoortoren, die de grootste open kantoorvloer van Nederland krijgt. 'Tegelijkertijd is er in het gebouw ruimte voor compacte werkruimtes en 'crossovers', aldus **Meyer**. 'Het kantoor krijgt internationale aantrekkingskracht en de 'Anywhere-factor'. Het zou in elke metropool waar ook ter wereld kunnen staan.'

Alle werkfuncties in De Puls hebben toegang tot de voorzieningen in de plint en op de groene daklagen. 'Hier vermengt het werken zich met wonen en de openbare ruimte', voorspelt **Meyer**, die content is

>VLNR: Steven Delva, Don Murphy en Roberto Meyer

© WAX

met zowel zijn duidelijke stempel op De Puls als het gezamenlijke ontwerpproces dat tot het winnen van de tender leidde. ‘Het resultaat is absoluut meer dan de som van de afzonderlijke delen.’

TYPISCH AMSTERDAMS

Intrigerend is daarbij de symbiose met de woontoren, ook op het gebied van duurzaamheid, die juist de ‘Somewhere-factor’ krijgt en door **Murphy** wordt omschreven als ‘typisch Amsterdams’. ‘De Amsterdamse school, met haar krachtige vormtaal, rijke details en materialisatie vormt de inspiratie voor de expressie van dit deel van De Puls dat wordt gekenmerkt door een typerende bakstenen gevel met lichte kozijnen en de sterke plasticiteit door de stapeling en verspringing van de erkers vormen de basis.’

Net als de architectuur is ook het woningbouwprogramma van De Puls verfrissend: het grootste deel van de woningen bevindt zich in het betaalbare segment, wat op de Zuidas voor een evenwichtiger bevolkingssamenstelling zal zorgen. ‘Er komen grondgebonden loodswoningen met een vrij in te delen casco die gelegen zijn aan een intiem woonhof,’ blikt **Don Murphy** vooruit. ‘Bijzonder zijn ook de compacte deck-woningen gelegen aan een ‘opgetilde straat’ en ruime buitenruimtes geënt op ontmoeting. In de woontoren komt een mix van middeldure huur woningen en vrije sector appartementen, allen met een erker aan de gevel die ruimtelijkheid en uitzicht benadrukt. Daar bovenuit stijgt de Sky-loods, drielaagse penthouses met karakteristieke buitenruimtes op 80 meter hoogte.’

STADSBOS TUSSEN DE TORENS

Naast duurzaamheid (het complex wordt op energiegebied bijna zelfvoorzienend en krijgt een

parkeergarage voor 144 volledig elektrische (deel)auto’s) heeft de menselijke maat voorop gestaan bij het ontwerp van De Puls. Voorbeelden daarvan zijn het aantrekkelijke, parkachtige entreegebied, ruime buitenruimtes en een intiem collectief woonhof dan wel ‘groene stadskamer’, een van de elementen waar **DELVA Landscape Architecture/ Urbanisme** zich op uit heeft kunnen leven. Ronduit spectaculair en de menselijke maat en duurzaamheid met elkaar verbindend, is in dat verband het stadsbos met inheemse boomsoorten dat tussen de woon- en werktorens wordt aangelegd. ‘Het draagt bij aan de biodiversiteit in dit hoogstedelijke gebied, zorgt voor hitereductie en wateradaptie en wordt een plek voor rust en bezinning’, omschrijft landschapsarchitect **Steven Delva** een van de meest spraakmakende onderdelen van De Puls. Lachend: ‘Dus geen getrut in bakjes aan gevels maar echt een stuk landschap tussen twee torens, op een van de drukste plekken van Nederland.’

KWALITEIT WAARBORGEN

De betrokken architecten benadrukken eensgezind dat De Puls voor alles kwaliteit toevoegt aan het gebied tussen Zuidas, VU Medisch Centrum, de A10 en Buitenveldert. ‘Kwaliteit van wonen, uitgedrukt in diversiteit van bewoners en flexibiliteit van gebouwen. Kwaliteit van leven, uitgedrukt in waardevolle en toegankelijke openbare ruimte voor de stad. Kwaliteit voor later, uitgedrukt in duurzaamheid, bestendigheid voor de toekomst en een gezond leefklimaat.’

De manier waarop ook de invulling van de entree van het Kenniskwartier door de gemeente in de markt is gezet, aan de hand van een tender-procedure, geeft volgens **Don Murphy** ondanks zijn specifieke kenmerken een goed beeld van de huidige dynamiek van ontwikkelen, ontwerpen en bouwen in en aan

© WAX

‘VOOR ALLES MOET DE PULS OP DE ZUIDAS VOOR LEVEN IN DE BROUWERIJ ZORGEN’

‘RONDUIT SPECTACULAIR WORDT HET STADSBOS MET INHEEMSE BOOMSOORTEN DAT TUSSEN DE WOON- EN WERKTORENS WORDT AANGELEGD’

Amsterdam. ‘Wat me naar de toekomst toe zorgen baart, is dat de haalbaarheid van dit soort projecten onder druk staat, door onder andere de stijgende bouwkosten, de grote druk om woningen te realiseren en de sociale en duurzame ambities van de gemeente. Als er grote druk komt te staan op het wel of niet realiseren van projecten, leert het verleden, en ook alweer het heden, dat niet de grondprijzen of de rendement als eerste sneuvelen, maar de kwaliteit van projecten.’

© WAX

TORENHOGHE AMBITIES

Dat zal volgens **Murphy** andere problemen met zich meebrengen. ‘Wij voorzien een toename van de sociaal economische verschillen en een afname van kwalitatieve en laagdrempelige openbare ruimte in de stad. Alsmede het niet realiseren van de belangrijke ambities op het gebied van duurzaamheid. Dit komt bovenop het oplopen van het tekort aan woningen en het grootschalig bouwen van woningen, en daarmee wijken, met weinig tot geen kwaliteit. De toekomst van de duurzame en inclusieve stad staat waarin wij leven komt hiermee onder druk te staan.’

Ook **Steven Delva** deelt deze zorg. ‘Een tender winnen is een vak apart, een sport op zich. Dat de bouw van De Puls volgens planning in 2021 van start gaat, is geweldig. In de aanloop daarnaartoe gaan we de gestelde geweldige ambities samen met de gemeente tot werkelijkheid brengen. Vanaf nu wordt het een teamsport met de gemeente als aanvoerder, waar iedereen ruimte krijgt om tot het uiterste te gaan en de torenhoge ambities te realiseren.’ ■

